

Το Ευρωπαϊκό Πρόγραμμα Μαθημάτων
CRITHINKEDU πάνω στην εκπαίδευση στην
κριτική σκέψη για πανεπιστημιακούς
δασκάλους: από τη σύλληψη στην παράδοση.

Τεχνικά Δεδομένα και Δεδομένα καταλόγου

Εξώφυλλο

Σχεδιασμός εικόνας Harryarts / Freerik

Ημερομηνία Δημοσίευσης

Μάιος 2018

Συνιστώμενη καταλογογράφηση

ΤΟ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΜΑΘΗΜΑ CRITHINKEDU ΠΑΝΩ ΣΤΗΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΣΤΗ ΚΡΙΤΙΚΗ ΣΚΕΨΗ ΓΙΑ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΑΚΟΥΣ ΔΑΣΚΑΛΟΥΣ: ΑΠΟ ΤΗ ΣΥΛΛΗΨΗ ΣΤΗΝ ΠΑΡΑΔΟΣΗ

Το Ευρωπαϊκό μάθημα CRITHINKEDU πάνω στην εκπαίδευση στη κριτική σκέψη για πανεπιστημιακούς δασκάλους: από τη σύλληψη στην παράδοση.

Συντονιστής του Προγράμματος CRITHINKEDU. Caroline Dominguez; coaut. Antonella Poce... [et al.]. - Vila Real: UTAD, 2018.

ISBN: 978-989-704-274-4

I. Poce, Antonella, (coaut.)

1. Κριτική σκέψη - Δεξιότητες - Εκπαίδευση - Ανώτατη Εκπαίδευση - Κριτική σκέψη

CDU 378.025"20"(047.3)

165.19"20"(047.3)

Χρηματοδότηση

Το παρόν έργο είναι μέρος του προγράμματος «Η Κριτική Σκέψη στα Ευρωπαϊκά Προγράμματα Σπουδών της Ανώτατης Εκπαίδευσης» (Critical Thinking Across the European Higher Education Curricula' – CRITHINKEDU) με κωδικό αναφοράς 2016-1-PT01-KA203-022808, χρηματοδοτούμενο από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή στο Πλαίσιο του Προγράμματος Erasmus+.

Αποποίηση ευθυνών

Η υποστήριξη της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για την παραγωγή αυτής της δημοσίευσης δεν ταυτίζεται με αποδοχή του περιεχομένου το οποίο αντικατοπτρίζει μόνο τις απόψεις των δημιουργών και η Επιτροπή δεν μπορεί να θεωρηθεί υπεύθυνη για οποιαδήποτε χρήση των πληροφοριών που περιέχονται σε αυτήν.

ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΕΣ

Πανεπιστήμιο Ρώμης Τρία (UNIROMA3), Ιταλία

ANTONELLA POCE, PhD, Associate Professor, Department of Education

FRANCESCO AGRUSTI, PhD, Full-time Researcher, Department of Education

MARIA ROSARIA RE, Research Fellow, Department of Education

ΑΜΕΣΟΙ ΣΥΝΕΡΓΑΤΕΣ

Καθολικό Πανεπιστήμιο του Λουβαίν (KU Leuven), Βέλγιο

LAI JIANG, PhD, Postdoc, Centre for Instructional Psychology and Educational Sciences

STEVEN HUYGHE, Advisor, Unit for Educational training and support

MARLEEN EVERS, Scientific Collaborator, Centre for Instructional Psychology and Educational Sciences

JAN ELEN, PhD, Full Professor, Centre for Instructional Psychology and Educational Sciences

Πανεπιστήμιο Λουβαίν – Λίμπουργκ (UCLL), Βέλγιο

AN VERBURGH, PhD, Educational Quality Assurance Officer and Educational Specialist

Πανεπιστήμιο Τράς-ος-Montes και Alto Douro (UTAD), Πορτογαλία

CAROLINE DOMINGUEZ, PhD, Assistant Professor, Engineering Department, LabCIDTFF - Centre of Didactics and Technology in Education of Trainers

GONÇALO CRUZ, MSc, Research Fellow, Engineering Department

HELENA SANTOS SILVA, PhD, Associate Professor, Department of Education and Psychology, Centre for Research and Intervention in Education

MARIA DA FELICIDADEMORAIS, PhD, Assistant Professor, Department of Letters, Arts and Communication

MARIA M. NASCIMENTO, PhD, Assistant Professor, Mathematics Department, LabCIDTFF - Centre of Didactics and Technology in Education of Trainers

RITA PAYAN-CARREIRA, PhD, Assistant Professor, Zootechnics Department, CECAV - Animal and Veterinary Research Centre

Πανεπιστήμιο Δυτικής Μακεδονίας (UOWM), Ελλάδα

CATHERINE DIMITRIADOU, PhD, Full Professor, Department of Primary Education, Faculty of Education

DIMITRIS PNEVMATIKOS, PhD, Full Professor, Department of Primary Education, Faculty of Education

SOFIA AVGITIDOU, PhD, Full Professor, Department of Early Childhood Education, Faculty of Education

GEORGE PALAIGEORGIU, PhD, Lecturer, Department of Primary Education, Faculty of Education

ΕΤΑΙΡΟΙ

Πανεπιστήμιο Οικονομικών Σπουδών Βουκουρεστίου, Ρουμανία

DANIELA DUMITRU, PhD, Associate Professor, Department for Teacher Training

DRAGOS BIGU, PhD, Senior Lecturer, Department of Philosophy and Human Sciences

Σύγχρονο Κέντρο Διδακτικής, Λιθουανία

ASTA RAILIENĖ, PhD, Trainer and Researcher of the MDC, Associate Professor at Mykolas Romeris University, Institute of Education and Social Work

DAIVA PENKAUSKIENĖ, PhD, Director of the MDC, Lecturer at Mykolas Romeris University, Institute of Education and Social Work

Τεχνολογικό Εκπαιδευτικό Ίδρυμα Θεσσαλίας (TEI of Thessaly), Ελλάδα

ΙΟΑΝΝΑ V. ΠΑΠΑΘΑΝΑΣΙΟΥ, PhD, Assistant Professor, Nursing Department

PANAGIOTIS PLAGERAS, PhD, Professor, Department of Medical Laboratories

KONSTANTINOS TSARAS, PhD, Assistant Professor, Nursing Department

EVANGELOS C. FRADELOS, PhD, Scientific and Research Collaborator, Nursing Department

Πανεπιστήμιο Δουβλίνου (UCD), Ιρλανδία

AOIFE AHERN, PhD, Associate Professor, School of Civil Engineering

CIARAN MCNALLY, PhD, Assistant Professor, School of Civil Engineering

JOHN O'SULLIVAN, PhD, Assistant Professor, School of Civil Engineering

Πανεπιστήμιο Οικονομικών Πράγας (VSE), Τσεχία

EVA JAROŠOVÁ, PhD, Associate Professor, Department of Managerial Psychology and Sociology

HANA LORENCOVÁ, PhD, Assistant Professor, Department of Managerial Psychology and Sociology

Πανεπιστήμιο Σαντιάγκο ντε Κομποστέλλα (USC), Ισπανία

BLANCA PUIG, PhD, Assistant Professor, Faculty of Education Sciences

PALOMA BLANCO, PhD, Assistant Professor, Faculty of Education Sciences

INÉS MOSQUERA, Research Fellow, Faculty of Education Sciences

BEATRIZ CRUJEIRAS-PÉREZ, PhD, Assistant Professor, Faculty of Education Sciences

MARÍA PILAR JIMÉNEZ-ALEIXANDRE, PhD, Full Professor, Faculty of Education Sciences

ISABEL GARCÍA-RODEJA GAYOSO, PhD, Full Professor, Faculty of Education Sciences

Συνοπτική παρουσίαση και βασικά ευρήματα

Η παρούσα έκθεση περιγράφει την εμπειρία της σύλληψης και του σχεδιασμού ενός ευρωπαϊκού κύκλου μαθημάτων κατάρτισης σχετικά με την εκπαίδευση στην Κριτική Σκέψη (ΚΣ) για καθηγητές πανεπιστημίων.

Στο πλαίσιο του έργου CRITHINKEDU¹ παρήχθη το παρόν πνευματικό προϊόν (Output 3) το οποίο παρουσιάζει την εμπειρία της σύλληψης και της παράδοσης ενός ευρωπαϊκού κύκλου μαθημάτων κατάρτισης για την εκπαίδευση στην Κριτική Σκέψη (ΚΤ) για πανεπιστημιακούς δασκάλους. Βασίζεται στην πρόταση της «Ευρωπαϊκής Συλλογής των δεξιοτήτων και διαθέσεων Κριτικής Σκέψης για τον 21ο αιώνα» και στις «Προκαταρκτικές κατευθυντήριες γραμμές για την ποιότητα στην εκπαίδευση στην Κριτική Σκέψη». Και οι δύο εκθέσεις παρουσιάζονται στα δύο προηγούμενα πνευματικά προϊόντα του έργου (Dominguez, 2018a, 2018b). Η συγκεκριμένη έκθεση απευθύνεται σε κάθε ίδρυμα εταίρο ή σε κάθε ίδρυμα τριτοβάθμιας εκπαίδευσης που επιθυμεί να επαναλάβει αυτό το εκπαιδευτικό σεμινάριο σε τοπικό επίπεδο και στο ακαδημαϊκό προσωπικό το οποίο ενδιαφέρεται για την εφαρμογή πρακτικών διδασκαλίας Κριτικής Σκέψης και μαθησιακών δραστηριοτήτων στο πλαίσιο των ακαδημαϊκών μαθημάτων. Οι εφαρμογές στο πλαίσιο του έργου CRITHINKEDU θα πραγματοποιηθούν ως μέρος του τέταρτου πνευματικού προϊόντος που ακολουθεί (Output 4).

Ο κύκλος μαθημάτων έτσι όπως περιγράφεται στην παρούσα έκθεση περιλαμβάνει εκπαιδευτικές συνεδρίες για την προώθηση και υποστήριξη της ποιοτικής διδασκαλίας για τη ΚΣ. Παρέχει εκπαιδευτικό υλικό και πρακτικές δραστηριότητες κατάρτισης σε διάφορα βασικά θέματα, όπως είναι ο σχεδιασμός διδασκαλίας, οι μέθοδοι διδασκαλίας και η αξιολόγηση της Κριτικής Σκέψης. Μέσω της ενεργού συμμετοχής τους σε αποτελεσματικές αρχές διδακτικής σχεδίασης, σε στρατηγικές διδασκαλίας και κριτήρια αξιολόγησης της Κριτικής Σκέψης, οι εκπαιδευτικοί

¹ Για περισσότερες πληροφορίες βλ. <http://crithinkedu.utad.pt/en/crithinkedu/>

ενθαρρύνθηκαν να ενσωματώσουν τις προαναφερθείσες διδακτικές επιλογές στην καθημερινή διδακτική πρακτική.

Ο πρώτος κύκλος μαθημάτων CRITHINKEDU ήταν ανοιχτός σε περιορισμένο αριθμό συμμετεχόντων: κάθε εταίρος ήρθε σε επαφή κατά μέσο όρο με 4 καθηγητές πανεπιστημίου για συνολικά 65 συμμετέχοντες (υπολογίζοντας και τους προπονητές) από 9 διαφορετικές ευρωπαϊκές χώρες (Βέλγιο, Τσεχία, Ελλάδα, Ιρλανδία, Ιταλία, Λιθουανία, Πορτογαλία, Ρουμανία και Ισπανία). Ο κύκλος μαθημάτων πραγματοποιήθηκε στη Ρώμη (Ιταλία) από τις 29 Ιανουαρίου 2018 έως τις 4 Φεβρουαρίου 2018.

Ως πιλοτική εμπειρία, αυτός ο κύκλος μαθημάτων αποτέλεσε κάτι περισσότερο από μια απλή ευκαιρία για ομαδική εργασία και ανταλλαγή εμπειριών ανάμεσα στους καθηγητές της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης που ενδιαφέρονται για την εκπαίδευση στην ΚΣ. Με βάση τα αποτελέσματα της εξέτασης σχετικών ερωτηματολογίων, τα οποία συμπληρώθηκαν μετά από τα μαθήματα, όλοι οι συμμετέχοντες εξέφρασαν υψηλό βαθμό ικανοποίησης: το 93% των ερωτηθέντων εξέφρασε την ικανοποίησή του για τις συνεδριάσεις ολομέλειας που πραγματοποιήθηκαν κατά τη διάρκεια των μαθημάτων. Τα μαθήματα αποδείχθηκε χρήσιμα για την επαγγελματική πρακτική περισσότερων από το 80% των συμμετεχόντων. Οι συμμετέχοντες αξιολόγησαν τη σειρά των μαθημάτων ως έναν χρήσιμο τρόπο για να βελτιώσουν σημαντικά τις ακόλουθες δεξιότητες: Συνεργασία, Επικοινωνία, Κριτική Σκέψη και, κυρίως, Εκπαιδευτικό Σχεδιασμό. Περισσότεροι από το 86% των ερωτηθέντων σκοπεύουν να χρησιμοποιήσουν όσα έχουν μάθει στο πλαίσιο των σεμιναρίων CRITHINKEDU μόλις επιστρέψουν στο ίδρυμά τους και πάνω από το 74% αυτών θα συστήσει αυτή τη σειρά μαθημάτων σε άλλους συναδέλφους.

Ο κύκλος των μαθημάτων CRITHINKEDU επιβεβαίωσε κυρίως τη σημασία και τη χρησιμότητα της «Προκαταρκτικής πρότασης κατευθυντήριων γραμμών για την ποιότητα στην εκπαίδευση στη ΚΣ» σύμφωνα με τα βασικά σημεία που έχουν ήδη επισημανθεί σε προηγούμενες εκθέσεις (δηλαδή το Output 1 και το Output 2), όπως αναφέρεται στα αποτελέσματα του ερωτηματολογίου που στάλθηκαν σε όλους τους συμμετέχοντες μετά την ολοκλήρωση της σειράς των εν λόγω μαθημάτων. Συγκεκριμένα, τα αποτελέσματα που προέκυψαν φανέρωσαν τη μεγάλη ανάγκη για

παροχή περισσότερου διδακτικού υλικού και πρακτικών παραδειγμάτων προκειμένου να υποστηρίζεται η ενσωμάτωση των εκπαιδευτικών πρακτικών της Κριτικής Σκέψης στο επίπεδο των μαθημάτων. Επιπλέον, οι συμμετέχοντες εξέφρασαν την ανάγκη τους ιδιαίτερα για τον τρόπο αξιολόγησης της Κριτικής Σκέψης των φοιτητών στις διδακτικές συνεδρίες τους, ζητώντας περισσότερα παραδείγματα και πρακτικά εργαλεία για την αξιολόγηση του επιπέδου της Κριτικής Σκέψης των φοιτητών.

Στο πλαίσιο των μελλοντικών παρεμβάσεων, το πρόγραμμα μαθημάτων CRITHINKEDU αναμένεται να επαναληφθεί στις χώρες των συμμετεχόντων (προσαρμοσμένο στις τοπικές ανάγκες). Έτσι, θα είναι δυνατό να αναλυθεί σε βάθος ο αντίκτυπός του στην επαγγελματική ανάπτυξη των εκπαιδευτικών. Επίσης, οι εκπαιδευτικοί θα κληθούν να συμμετάσχουν σε διαφορετικά σενάρια εφαρμογής, υποστηρίζοντας την ανάπτυξη «Ευρωπαϊκών κατευθυντήριων γραμμών για την εκπαίδευση στη Κριτική Σκέψη στα Ανώτατα Εκπαιδευτικά Ιδρύματα» (η οποία θα παραδοθεί στο πνευματικό προϊόν 4 – Output 4).